

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning for Samnanger kommune

VEDTEKE AV KOMMUNESTYRET

XX. XX. XXXX

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning for Samnanger kommune

Vedteke av kommunestyret xx.xx.xxxx

REGLEMENT FOR FINANSFORVALTING

1. FINANSREGLEMENTET SITT VERKEOMRÅDE	3
1.1 MÅLET MED REGLEMENTET	3
1.2 KVEN REGLEMENTET GJELD FOR	3
2. HEIMEL OG GYLDIGHEIT	3
2.1 HEIMEL	3
2.2 GYLDIGHEIT	3
3. FORVALTING OG FORVALTINGSTYPAR	3
4. FØREMÅLET MED KOMMUNEN SI FINANSFORVALTING (JF. FORSKRIFT § 6 A)	4
5. GENERELLE RAMMER OG AVGRENSINGAR	4
6. FULLMAKTER	5
7. FORVALTING AV LEDIG LIKVIDITET OG ANDRE MIDLAR TILTENKT DRIFTSFØREMÅL (MIDLAR SOM SKAL FORVALTAST MED LÅG RISIKO OG HØG LIKVIDITET, JF. FORSKRIFT § 6 B)	5
7.1. INNSKOT I BANK	6
7.2. DELAR I PENGEMARKNADSFOND	6
7.3. FELLES Plasseringsavgrensingar	6
8. FORVALTING AV KOMMUNEN SINE LANGSIKTIGE FINANSIELLE AKTIVA. (MIDLAR SOM SKAL FORVALTAST MED EIN LANG TIDSHORISONT, JF. FORSKRIFT § 6 C)	7
8.1 FØREMÅL	7
8.2 INVESTERINGSRAMMER	7
9. RAPPORTERING AV LEDIG LIKVIDITET OG ANDRE MIDLAR TILTENKT DRIFTSFØREMÅL	7
10. FORVALTING AV KOMMUNEN SI GJELDSPORTEFØLJE OG ANDRE FINANSIERINGSAVTALAR (JF. FORSKRIFT § 6 E)	8
10.1. VEDTAK OM OPPTAK AV LÅN	8
10.2. VAL AV LÅNEINSTRUMENT	8
10.3. TIDSPUNKT FOR LÅNEOPPTAK	9
10.4. KONKURRERANDE TILBOD	9
10.6. VAL AV RENTEBINDINGSPERIODE – BRUK AV SIKRINGSINSTRUMENT	9
10.7. STORLEIK PÅ ENKELT LÅN – SPREIING AV LÅNEOPPTAK	10
11. RAPPORTERING OM KOMMUNEN SIN GJELDSPORTEFØLJE OG ANDRE FINANSIERINGSAVTALAR (JF. FORSKRIFT § 8)	10
12. KONSTATERING AV AVVIK OG VURDERING OG KVALITETSSIKRING AV FINANSIELL RISIKO (JF. FORSKRIFT § 6 F)	11
12.1 KONSTATERING AV AVVIK	11
12.2 RISIKOVURDERINGAR	11
12.3 KVALITETSSIKRING	11

1. Finansreglementet sitt verkeområde

1.1 Målet med reglementet

Reglementet skal gje rammer og retningslinjer for finansforvaltinga til kommunen.

Reglementet er ei samla oversikt over dei rammer og avgrensingar som gjeld. Reglementet definerer kva for avkastings- og risikonivå som er akseptable for plassering og forvalting av likvide midlar og midlar tiltenkt driftsføremål, opptak av lån/gjeldsforvalting og plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

1.2 Kven reglementet gjeld for

Reglementet gjeld for Samnanger kommune.

2. Heimel og gyldigheit

2.1 Heimel

Dette reglementet er utarbeidd på bakgrunn av:

- Lov om kommunar og fylkeskommunar (Kommunelova), §14. Gjeldande frå 01.01.2020
- Forskrift om garantiar og finans- og gjeldsforvaltning i kommunar og fylkeskommunar, kapittel 2. Lovfesta av kommunal- og moderniseringsdepartementet 18.11.2019. Gjeldande frå 01.01.2020. (Finansforskrift, forskrift)
- Veileder til garanti- og finansforskriften, mai 2020.

2.2 Gyldigheit

- Reglementet trer i kraft frå 1. januar 2023.
- Dette reglementet erstattar alle tidlegare reglar og instruksar som kommunestyret eller andre politiske organ har vedteke for finansforvaltinga i Samnanger kommune.

3. Forvalting og forvaltingstypar

I samsvar med kommunelova § 14 og kapittel 2 i forskrift om finansforvaltning i kommunar og fylkeskommunar, skal reglementet gjelda for forvaltinga av alle kommunen sine finansielle aktiva (plasseringar) og passiva (gjeld med renter). Med dette finansreglementet er det vedteke mål, strategiar og rammer for:

- Forvalting av ledig likviditet og andre midlar tiltenkt driftsføremål.
- Forvalting av kommunen si gjeldsportefølje og andre finansieringsavtalar
- Plassering og forvalting av kommunen sine langsiktige finansielle aktiva.

4. Føremålet med kommunen si finansforvalting (jf. forskrift § 6 a)

Finansforvaltinga har som overordna mål å sikra ei *rimeleg avkastning og stabile og låge netto finansieringskostnader* for kommunen sine aktivitetar innanfor *definerte risikorammer*.

Finansreglementet skal ivareta grunnprinsippet i kommunelova si formålsbestemming om å leggja forholda til rette for ei tillitsskapande forvalting som byggjer på ein høg etisk standard og for ein rasjonell og effektiv forvalting av dei kommunale fellesinteressene.

Kommunen skal forvalte midlane sine slik at tilfredsstillande avkastning kan oppnåast, utan at det inneber for høg finansiell risiko. Det skal og takast omsyn til at kommunen skal ha midlar til å dekke sine løpande betalingsforpliktingar ved forfall og sikre stor grad av føreseielegheit i kommunen si finansielle stilling.

Finansreglementet skal innehalda reglar som hindrar at kommunen tar på seg for høg finansiell risiko i si finansforvalting. Finansforvaltinga skal basera seg på kommunen sin eigen kunnskap om finans, og eit mål om lågast moglege kostnader på området. Dersom det er naudsynt kan kommunen hente inn bistand.

Lånte midlar skal over tid gje lågast mogeleg totalkostnad innanfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko. Det skal og leggjast vekt på føreseielege lånekostnader.

Dette freistar ein å oppnå ved følgjande delmål:

- Kommunen skal til ei kvar tid ha likviditet (inkludert trekkrettar) til å dekkja "løpande forpliktingar".
- Plassert overskotslikviditet skal over tid gje ei god og konkurransedyktig avkastning innanfor definerte krav til likviditet og risiko og med omsyn til tidsperspektiv på plasseringane.
- Lånte midlar skal over tid gje så låge totalkostnader som råd er innanfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko.
- Dersom kommunen har langsiktige finansielle aktiva, skal forvaltinga av desse gje ei god langsiktig avkastning til akseptabel risiko.

Det skal etablerast administrative rutinar som sørger for at finansforvaltinga vert utøvd i tråd med finansreglementet, gjeldande lover og forskrifter, og at finansforvaltninga er under betryggande kontroll. Det skal etablerast rutinar for vurdering og handtering av finansiell risiko, og rutinar for å avdekka avvik frå finansreglementet.

5. Generelle rammer og avgrensingar

- Kommunestyret skal sjølv gjennom fastsetjing av dette finansreglementet, ta stilling til kva som er tilfredsstillande avkastning og finansiell risiko, jf. kommunelova §14-2, bokstav e.

- Reglementet skal byggja på kommunen sin eigen kunnskap om finansielle marknader og instrument. Dersom det er naudsynt kan kommunen hente inn bistand.
- Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finansforvaltinga, medrekna kva som vert definert som langsiktige finansielle aktiva. Rådmannen har plikt til å utgreia og leggja fram saker som vert rekna som prinsipielle for kommunestyret.
- Rådmannen skal til ei kvar tid vurdere om reglementet sine rammer og avgrensingar er eigna, og om desse på ein klar og tydeleg måte sikrar at kapitalforvaltinga vert utøvd forsvarleg i høve til dei risikoane kommunen er utsett for.
- Det er rådmannen sitt ansvar å inngå avtalar i samsvar med dette reglementet.
- Det kviler på rådmannen, med heimel i dette finansreglement, å utarbeida nødvendige fullmakter/instruksar/rutinar for dei einskilde forvaltningsformer.
- Aktuelle finansielle instrument som kommunen kan nytta i finansforvaltinga er nemnd i dette reglementet.

Konkrete rammer for forvaltning både av kommunen sine midlar til driftsføremål (inkl. ledig likviditet), gjeldsporteføljen og langsiktige finansielle aktiva, vert i fortsetjinga omtala kvar for seg.

6. Fullmakter

6.1 Fullmakter til rådmannen

Kommunestyret gir rådmannen følgjande fullmakter:

- Gjennomføra opptak av lån etter lovlege vedtak fatta i kommunestyret.
- Gjennomføra refinansiering av eksisterande lån.
- Avtala lånetidspunkt og lånevilkår.
- Fullmakt til å inngå finansielle leasingavtalar.
- Fullmakt til å signera låneavtalar etter lovlege vedtak i kommunestyret.
- Fullmakt til å signera låneavtalar som gjeld refinansiering av eksisterande lån.
- Foreta plasseringar som bankinnskot og særtilkår.

6.2 Fullmakter til formannskapet

Kommunestyret gir formannskapet fullmakt til å foreta plassering av finansielle aktiva utover 1 år.

7. Forvaltning av ledig likviditet og andre midlar tiltenkt driftsføremål

(midlar som skal forvaltast med låg risiko og høg likviditet, jf. forskrift § 6 b)

Kommunen sine midlar til driftsføremål (medrekna ledig likviditet) kan verta plasserte i bankinnskot, pengemarknadsfond og renteberande verdipapir med kort løpetid. Alle plasseringar skal verta gjort i norske kroner (NOK).

Plasseringane skal gjerast slik at likviditetsbehovet vert dekkja samtidig som ei forsvarleg avkastning vert oppnådd. Kommunen skal til ei kvar tid ha naudsynt tilgjengeleg

driftslikviditet, og med det tilgjengeleg driftslikviditet som er minst er like stor som forventet likviditetsbehov dei neste 90 dagar.

Kommunen kan inngå rammeavtaler for å ivareta det faste behovet for banktenester. Ved val av hovudbankforbindelse vert det reist krav om minimum internasjonal kredittrating A- eller tilsvarende kredittvurdering.

Driftslikviditeten til kommunen skal plasserast i hovudbanken til kommunen, eventuelt supplert med innskot i andre større spare- eller forretningsbankar med forvaltingskapital over NOK 3 mrd.

Ledig likviditet og andre midlar tiltenkt driftsføremål som overstig det som trengst til å dekkja kommunen sine faste forpliktingar dei nærmaste 3 månadane, kan verta plasserte etter følgjande retningslinjer:

7.1. Innskot i bank

For bankinnskot gjeld følgjande avgrensingar:

- a) Tidsbinding kan ikkje verta avtalt for ein periode på meir enn 3 år
- b) Eit enkelt innskot med tidsbinding kan ikkje utgjera meir enn 5 mnok.

7.2. Delar i pengemarknadsfond

For plassering i pengemarknadsfond gjeld følgjande:

- a) Midlar kan berre verta plasserte i fond styrte av selskap med god breidde på verdipapirforvaltning og som inngår som del av ein institusjon/finanskonsern.
- b) Ingen av fondet sine enkeltpapir skal ha lågare kredittrating enn BBB- ("investment grade"), eller dei skal vera vurderte av forvaltar til å ha minimum tilsvarende kredittkvalitet.
- c) Midlar kan ikkje verta plasserte i pengemarknadsfond som inneheld industriobligasjonar, ansvarlege lån eller fondsobligasjonar.
- d) Det skal ikkje vera avgrensingar på retten på uttak i fonda som vert nytta, og midlane skal alltid vere tilgjengelege på få dagar.
- e) Samla gjennomsnittleg løpetid for kreditten (kredittdurasjon) i eit einskild pengemarknadsfond skal ikkje vera meir enn 1,5 år.
- f) Plassering skal skje i samsvar med dei etiske retningslinjene som til ei kvar tid er gjeldande for Statens Pensjonsfond Utland.

7.3. Felles plasseringsavgrensingar

- Kommunen sine samla innskot i bankar /kreditteinstitusjonar (inkl. direkte eige av verdipapir utferda eller garantert av institusjonen) skal ikkje utgjera meir enn 2 % av institusjonen sin forvaltingskapital
- Kommunen sin eigardel i eit pengemarknadsfond skal ikkje utgjera meir enn 5 % av forvaltingskapitalen til fondet.

7.4. Avkastningsmål, jf. forskrift § 6 d.

90 % av ledig driftskapital skal plasserast på ein slik at måte at avkastninga minimum skal vere lik 3 md. nibor minus 0,05 %.

8. Forvalting av kommunen sine langsiktige finansielle aktiva.

(Midlar som skal forvaltast med ein lang tidshorisont, jf. forskrift § 6 c)

8.1 Føremål

Forvalting av kommunen sine langsiktige finansielle aktiva har som føremål å sikra ei langsiktig avkastning. Det vert styrt etter ein rullerande investeringshorisont på 5 år, samstundes som ein søker ei rimeleg årleg bokført avkastning.

8.2 Investeringsrammer

Samnanger kommune har **ikkje** rammer for plassering av langsiktige finansielle aktiva.

Dersom kommunen på eit seinare tidspunkt har som mål å etablera forvalting av langsiktige finansielle aktiva, vil dette finansreglement verta oppjustert med naudsynte og tilstrekkelege rammer og retningslinjer for ei slik forvalting. Dette inkluderer etiske retningslinjer. Det endra finansreglement vil verta vedteke av kommunestyret før oppstart av forvalting av langsiktige finansielle aktiva.

9. Rapportering av ledig likviditet og andre midlar tiltenkt driftsføremål

Rådmannen skal i samband med tertialrapportering per 30. april og per 31. august, leggja fram rapportar for kommunestyret som viser status for forvaltinga av ledig likviditet og andre midlar tiltenkt driftsføremål. Rapportering skal skje så snart som praktisk mogeleg. I tillegg skal rådmannen etter utgangen av året leggja fram ein rapport for kommunestyret som viser utviklinga gjennom året og status ved utgangen av året. Ved behov skal rapportering skje oftare.

Rapportane skal ta utgangspunkt i følgjande tabell:

Tabell finansplassering

	31.12.202x-1		30.04.202x		31.08.202x		31.12.202x	
	Mnok	%	Mnok	%	Mnok	%	Mnok	%
Innskot i bank1 (driftskonto)								
Innskot i bank 2								
Innskot i bank (fondskonto)								
Pengemarknadsfond:								
Fond 1:								

Fond 2:								
Samla kortsiktig likviditet		100 %		100 %		100 %		100 %
	Mnok	Gevinst/tap	Mnok	Gevinst/tap	Mnok	Gevinst/tap	Mnok	Gevinst/tap
Aksjefond:								
Aksjar:								
Tidsinnskot	- mnok		- mnok		- mnok		- mnok	

Rapporten skal i tillegg opplysa om følgjande:

- Rådmannen sine kommentarar knytt til samansetjing, rentevilkår/avkasting, vesentlege marknadsendringar og endring i risikoeksponering.
- Rådmannen si skildring og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet og ev. kva tiltak som vert sett i verk.

Rapporten kan i tillegg opplysa om følgjande:

- Rådmannen sin vurdering av eventuelle justeringar som kan gje lågare kostnader.

10. Forvaltning av kommunen si gjeldsportefølje og andre finansieringsavtalar (jf. forskrift § 6 e)

10.1. Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret fattar vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret. Slike vedtak skal som minimum angje:

- Lånesum
- Nedbetalingstid
- Formål

Med utgangspunkt i kommunestyret sitt vedtak skal det gjennomførast låneopptak, medrekna godkjenning av lånevilkår, etter dei retningslinjer som er fastsett i dette reglementet, og i tråd med Kommuneleva § 14-14, § 14-15, § 14-16 og § 14-17 om låneopptak. Forvaltning av kommunen sine innlån skal og skje etter desse retningslinjer og i tråd med Kommuneleva.

Det kan og takast opp lån til refinansiering av eksisterande gjeld. Det er høve til å ta opp byggjelån til finansiering av innvilga tilskot som vert utbetalt etter at prosjektet er ferdig.

10.2. Val av låneinstrument

Låneopptak skal vera i norske kroner.

Lån kan takast opp som direkte lån i offentlege og private finansinstitusjonar, samt i livselskap. Lån kan takast opp som opne seriar (rammelån) og utan avdrag (bulletlån)

Finansiering kan og skje gjennom finansiell leasing.

I tillegg kan andre låneinstrument med lengre og kortare horisontar nyttast. Med dette kan det takast opp sertifikatlån eller obligasjonslån.

10.3. Tidspunkt for låneopptak

Låneopptaka skal verta vurderte opp mot trongen for likviditet, det vedtekne investeringsbudsjettet, forventingar om den framtidige renteutviklinga og generelle marknadstilhøve. I nokre tilfelle kan det vera aktuelt å ta opp lånet tidlegare på året enn det som er naudsynt. Dette i tilfelle der vilkåra ved bankinnskot er betre enn rentene ein betaler i same periode for låneopptaket.

10.4. Konkurrerende tilbod

Låneopptaka skal ein freista å få gjennomført til dei beste vilkåra på marknaden. Det skal hentast inn minimum 2 konkurrerende tilbod frå aktuelle långjevarar. Ved opptak av lån i statsbank (f.eks. etableringslån i Husbanken) kan rådmannen vika frå dette prinsippet.

10.5 Lån til vidare utlån

Startlån for vidare utlån vert tatt opp i Husbanken i medhald av kommunestyret sitt vedtak. Løpetid på lånet, rentebinding og andre vilkår knytt til låneopptaket vert bestemt av rådmannen. Andre vidare utlån skal vera i samsvar med kommunelova § 14-17.

10.6. Val av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrument

Styringa av låneporteføljen skal skje ved å optimalisera låneopptak og rentebindingsperioden i høve til oppfatningar om renteutviklinga i framtida og innan eit akseptabelt risikonivå gitt eit overordna ynskje om førehandsvurdering og stabilitet i lånekostnader. Lågast mogleg finansielle kostnader er eit overordna mål.

Forvaltinga vert lagt opp med tanke på følgjande:

- a) Refinansieringsrisikoen skal verta redusert ved å spreia tidspunkt for renteregulering/forfall
- b) Minimum 30 % av gjeldsporteføljen skal ha flytande rente (rentebinding kortare enn eitt år), minimum 20 % skal ha fast rente, medan 50 % skal verta vurdert ut i frå marknadssituasjonen.
- c) Den delen av gjeldsporteføljen som har fast rente, bør verta fordelt i 1 til 5 års segmentet på ein slik måte at kommunen får så låg refinansieringsrisiko som mogeleg. Renta for einskildlån kan bindast for meir enn 5 år når dette er gunstig.

10.7. Storleik på enkelt lån – spreining av låneopptak

Forvaltinga vert lagt opp med tanke på følgjande:

- Låneporteføljen skal ha så få lån som råd er, likevel slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall vert avgrensa.
- Eit enkelt lån bør ikkje utgjera meir enn 25 % av kommunen sin samla gjeldsportefølje
- Under elles like tilhøve vil det vera tilrådeleg at kommunen fordeler låneopptaka på fleire lånegjevarar.
- Den maksimale avdragstida på kommunen si samla gjeld skal vere i samsvar med vedtak og gjeldande regelverk for minimumsavdrag.

11. Rapportering om kommunen sin gjeldsportefølje og andre finansieringsavtalar (jf. forskrift § 8)

Rådmannen skal i samband med tertialrapportering per 30. april og per 31. august rapportera på status for gjeldsforvaltinga. Rapportering skal skje så snart som praktisk mogeleg. I tillegg skal rådmannen etter utgangen av året rapportera til kommunestyret med tanke på utviklinga gjennom året og status ved utgangen av året. Ved behov skal rapportering skje oftare.

Rapportane skal ta utgangspunkt i følgjande tabell:

Tabell lån og renteutgifter

	31.12.202x-1		30.04.202x		31.08.202x		31.12.202x	
	Mnok	%	Mnok	%	Mnok	%	Mnok	%
Lån med pt rente								
Lån med NIBOR basert rente								
Sertifikatlån								
Obligasjonslån								
Lån med fast rente								
Finansielle leasing								
Samla langsiktig gjeld		100 %		100 %		100 %		100 %
Tal løpande enkeltlån								
Største enkeltlån	-Mnok		-Mnok		-Mnok		-Mnok	
Rentevilkår:								
Bank 1: flytande								
fast								
Bank 2: flytande								
fast								

For gjeldsforvaltinga skal det i tillegg verta rapportert om følgjande:

- Opptak av nye lån i førre tertial.

- Refinansiering av eldre lån i førre tertial.
- Opplyse om verdi av lån som forfell og som må refinansierast innan 12 månader.
- Rådmannen sine kommentarar knytt til endring i risikoeksponering, attverande rentebinding og rentevilkår i høve til den økonomiske situasjonen til kommunen og situasjonen i lånemarknaden, samt føreståande finansierings-/refinansieringsbehov
- Nye finansielle leasingavtalar.
- Rådmannen si skildring og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet og ev. kva tiltak som vert sett i verk .
- Vesentlege avvik i forhold til budsjett.

12. Konstatering av avvik og vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko (jf. forskrift § 6 f)

12.1 Konstatering av avvik

Når det vert konstatert avvik mellom faktisk finansforvaltning og finansreglementet sine rammer, skal slikt avvik lukkast så raskt som mogeleg og seinast innan utgangen av neste kvartal. Avviket slik det har kome fram, og eventuell økonomisk konsekvens av avviket, dersom dette er større enn 0,5 mnok, skal utan ugrunna opphald verta rapportert til kommunestyret saman med forslag til rutineendringar som vil redusera risikoen for slike avvik i framtida.

Dersom den konstaterte økonomiske konsekvensen av avviket er mindre enn 0,5 mnok, kan slik rapportering venta til neste ordinære finansrapportering til kommunestyret.

12.2 Risikovurderingar

Det skal til kvar rapportering til kommunestyret verta gjort følgjande risikovurderingar, kvar for seg :

- Renterisikoen for plasseringar av ledig likviditet og andre midlar tiltenkt driftsføremål og gjeldsporteføljen sett i samanheng,
- Ei "netto" gjeldsvurdering som viser renterisikoen til kommunen med tanke på rekneskapen, gjeve i NOK ved ein %-del generell endring i rentekurva.

12.3 Kvalitetssikring

Finansforskrifta § 7 pålegg kommunestyret å la ein uavhengig instans med kompetanse om finans- og gjeldsforvaltning vurdere om finansreglementet legg rammer for ei finansforvaltning som er i tråd med kommunelova § 14-1 tredje ledd og som oppfyller krava i § 14-13 første ledd første punktum og forskrift § 6.

I tillegg skal den uavhengige instansen vurdere rutineane for vurdering og handtering av finansiell risiko, og rutinar for å avdekke avvik frå finansreglementet.

Rådmannen vert pålagt ansvaret for at slike eksterne vurderingar vert innhenta.

Kvalitetssikring av finansreglementet skal skje ved kvar endring av reglementet, og før kommunestyret vedtek nytt og endra finansreglement. I denne samanheng skal det også verta rapportert om utført kvalitetssikring av rutinane.